

Lugemaõppimislavastus

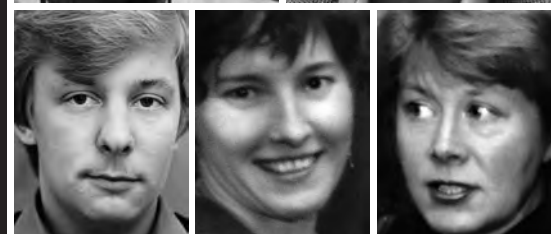
Autor Heljo Mänd, lavastaja Kaarel Kilvet, režissöör Tiiu Vahi, toimetaja Lilian Pöldre. Mängisid Ivo Eensalu, Ene Janson, Vello Janson, Katrin Karisma, Tõnis Rätsep, Maria Klenskaja, Lembit Ulfsak, Marje Metsur jt.

Esimene variant oli mustvalge ja otsesaade, seejärel tehti videosse värviline. 1998–99 valmis järg "Mõmmi aabits" (rež Karin Nurm, toim. Diana Lorents).

Saateid: "Kel lusti, lööb kaasa" (1975–80, toim. Leili Padevest, rež Tiiu Vahi), "Ahoi, poisid!" (1975–79, sj Kalev Vapper), "Miljon miksi" (1984–90, sj Raul Talmar, Märt Krell, Madis Jürgen, Andres Rämmi, Ants Lusti, mõl rež Virve Koppel, toim. Ülle Puusep), "Õhtujutt" (1981–87, enamus lastesaadete tegijaid jt), "Looduse lood" (1989–97, Rein Proso) jt.

1984. aastal valmis lastelavastus "Salu Juhan ja ta sõbrad" (autor Jaan Rannap, rež Raivo Suviste, Jüri Pihel, kunstnik Tiina Alver, toim. Terje Pöder, Heiki Meeri).

MMM

Saateid: "Mikud-Mannid" (1987–90, Heiki Meeri, Riho Raie, Tiina Alver, Maarit Kaasik). Samadelt tegijatelt "MM muna" (1988–94, sj ka Cristel Leetma), "MM-TV" (1990–96, hiljem toim. Annaliisa Sisask), "Halloo! Siin Muna" (1994–96, sj Riho Raie).

1980. a olid populaarsed laste sportlikud võistlused ("Tähemängud", 1980–86, Krista Juhvelt, hiljem "LE Spordistuudio").

Pioneeride võistlumängude korraldamisel oli ületamatu Ats Joorits.

Sõbrasaade

Sooja ja tundeküllase koguperesaade autor ja toimetaja oli Lilian Põldre, rež Tiiu Vahi, kunstnik Gunta Randla, assistent Rita Jago. Osalesid Raivo Järvi (onu Raivo), Harry Kõrvits (Leopold), Hendrik Toompere (Postikana), Heino Seljamaa (Äpu) jt. Väga populaarne oli ka selle sarja eelkäija "Laupäeval koos isaga" (1978–81).

Nimepaari **Põldre – Vahi** järelle võib kirjutada ka "Mõmmi ja aabits", lauluvõistluse "Laulujütsid" (1976–82) jt saated. Tiiu Vahi oli ka "Entel-tenteli" (1968–69) ja "Trika-trei" (1970–71) režissöör.

Lumelinnade ehitamist organiseeris lastesaadete toimetuse, idee autorid Leili Padevest, Virve Koppel, Ülle Puusep, kunstnikud Gunta Randla, Epp Asper, Sirje Tooma, Joosep Remme jt.

Tegevuspaigaks enamasti Tallinna lauluväljak. Peeti lumekujude ehitamise võistlusi, 1982. aastal valmis võistlusest videofilm (rež Virve Koppel).

**VLADIMIR-GEORG
KARASSEV-ORGUSSAAR**

"Lindpriid"
(1971)

SULEV NÕMMIK

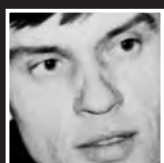
"Siin me oleme"
(1978)

JAAN TOOMING

"Mees ja määnd"
(1979)

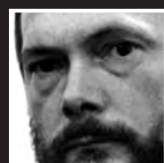
OLAV NEULAND

MARK SOOSAAR

ANDRES SÕÖT

REIN MARAN

"Kuidas portreterida orelit" (1974)

"Kihnu naine" (1974)

"Dirigendid" (1978)

"Tavaline rästik" (1978)

TÕNIS KASK

"Pimedad aknad"
(1968)

AGO-ENDRIK KERGE

"Kahe kodu ballaad"
(1985)

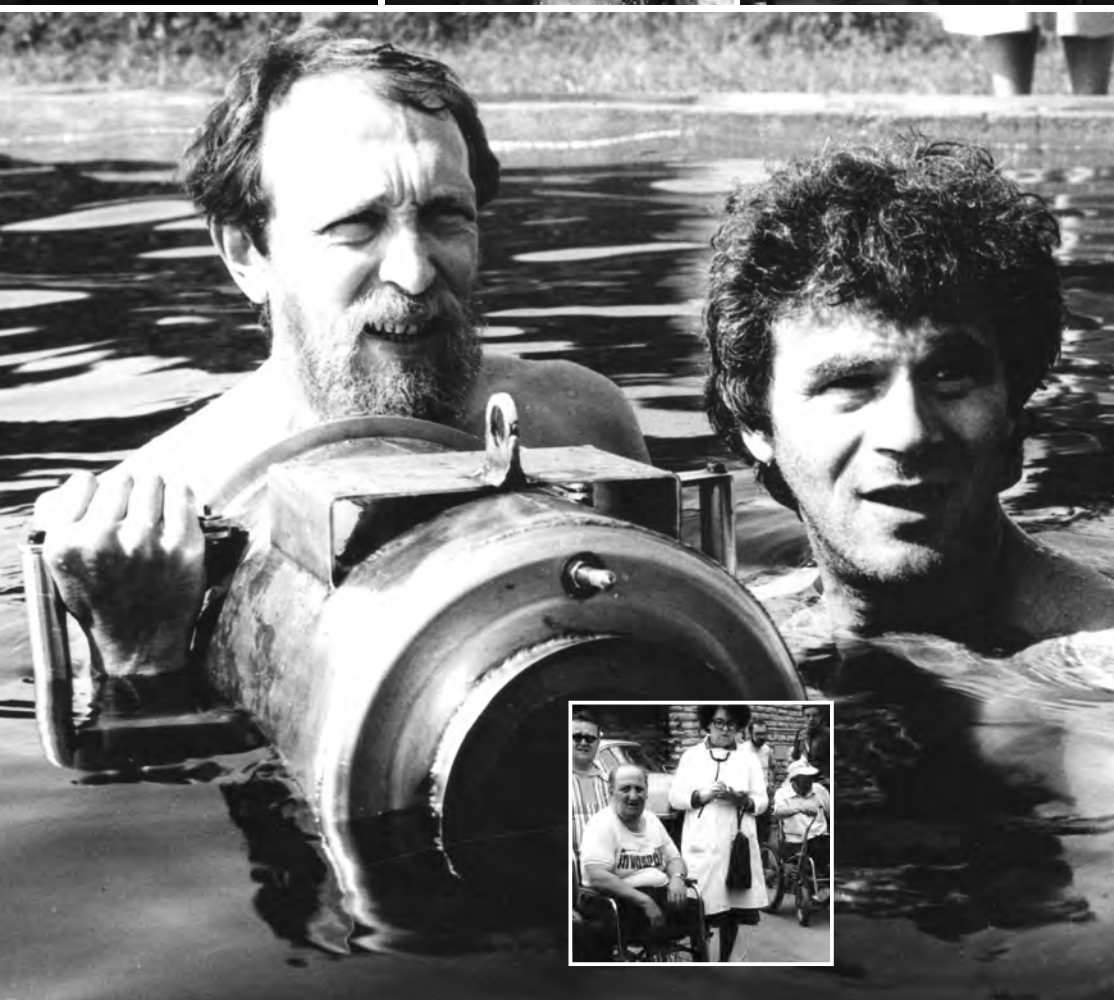
PEETER URBLA

"Võõra nime all"
(1984)

PEETER SIMM

"Tants aurukatla ümber"
(1987)

HAGI ŠEIN

"Ratastoolitants"
(1986)

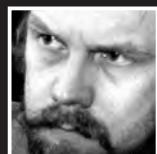
JÜRI MÜÜR

"Kus kasvavad kivid"
(1983)

PEEP PUKS

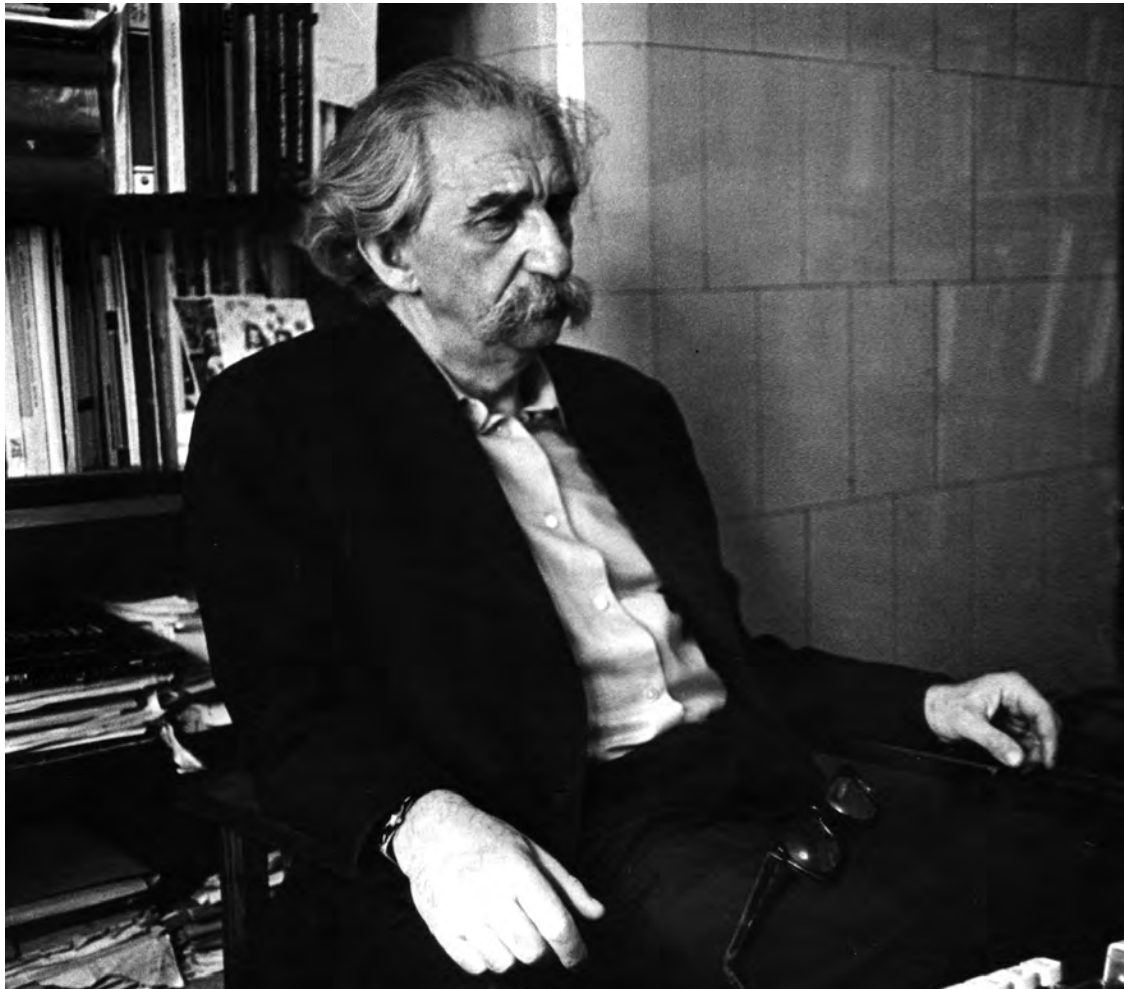
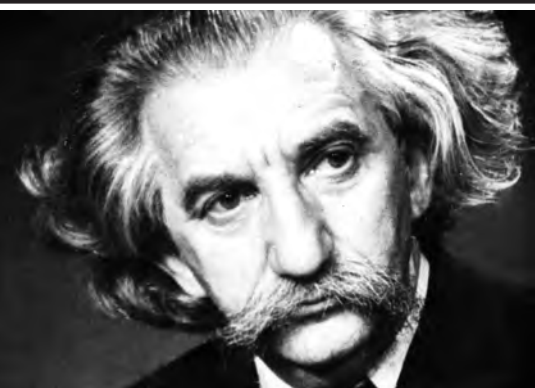
"Kuuvikerkaar"
(1982)

ENN SÄDE

"Nelli ja Elmar"
(1998)

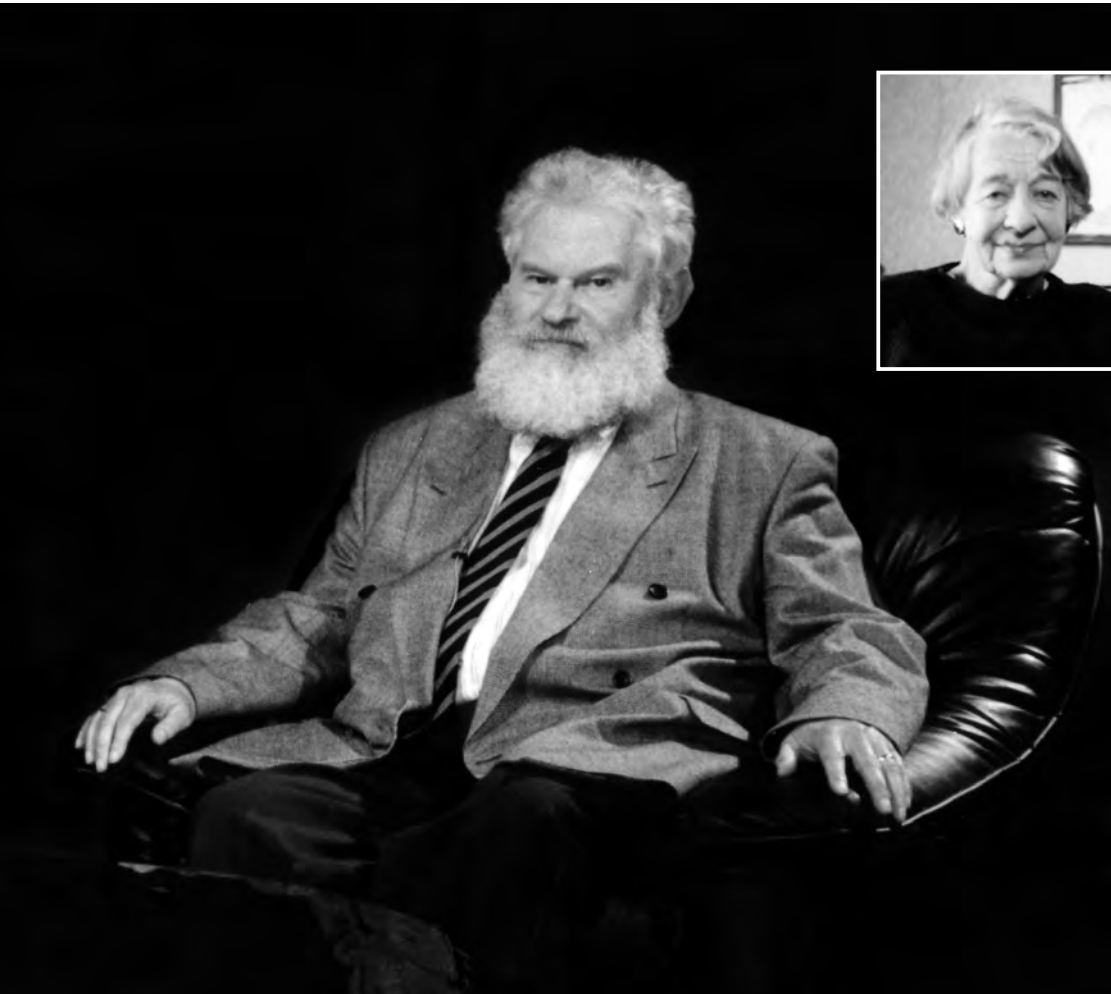
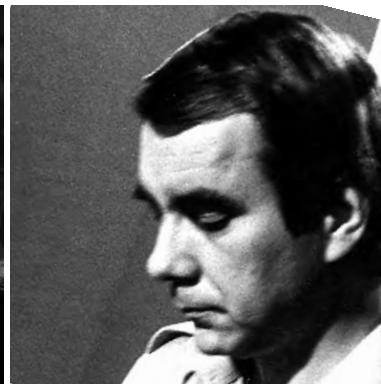

Kultuurisaade

Maailmamaiega kirjandusteadlase ja semiootiku, professor Juri Lotmani 33 vestlust viies tsükklis. Toimetaja Jevgenia Haponen, režissöör Kadri Mardna.

Eesti aja- ja kultuurilugu käsitleti sarjas "Estica" (1994–98, autor ja saatejuht Jüri Kuuskemaa, toim. Helle-Mai Nurme, rež Mare Viljarand, prod J. Haponen, 2003–04 tsükkel vanast Tallinnast, rež Sergei Ledenjov).

Saateid: teleajakiri "Tallinn" (1984–86, sj J. Haponen, Vladimir Velman, rež Ia Ostrat, Riho Raie, Olga Martõnova), kultuuri-programm "Spekter" (1988–89), "R-klubi" (1989–90) jt.

1990. aastal koondus venekeelne programm "Vene videokanaliks" (1990–98, Vladimir Velman, Jevgenia Haponen, Natalia Malleus, Helle-Mai Nurme, Natalia ja Juho Jalviste, Ljudmila Harlamova, Olga Martõnova, Mare Viljarand, Sergei Ledenjov, Dmitri Hljupin jt).

Portreesaadet estradaulajatest, -muusikutest ja meelelahutajatest

Heli Lääts, Uno Loop, Voldemar Kuslap, Tarmo Pihlap, Tõnis Mägi, Vello Orumets, Jaak Joala, Ivo Linna, Kustas Kikerpuu, Tiit Paulus, Arne Oit, Uno Naissoo, Valter Ojakäär, Ervin Abel, Sulev Nõmmik, Lia Laats, Ita Ever, Tõnu Aav jt.

Saatejuhid Enn Eesmaa (kuni 1981), Urmas Ott (1981–83), režissöörid Toomas Lasmann, Elmo Lööve, Maire Radsin.

PILDILEHEKÜLGEDE VÕTI

Pildivõtme kasutamise juhised

Pildilehekülgede „lugemise” reeglid on lihtsad: peab jälgima nelja märksõna – **suur pilt, väike kiil, pildid ja tegijad** – ning „liikuma” vasakult paremale ja ülevalt alla.

Fotodel kujutatu kirjeldamine algab **suurest pildist** ehk fookusest. Seejärel kirjeldame **väikest kiilu** (või kiile) ehk „sisselõikeid” suure pildi väljal. Järgneb suur pilti ümbritsevate fotode kirjeldus, kus liigume pilt pildilt lehekülje ülemisest vasakust nurgast paremale ja seejärel ülevalt alla. Viimasena nimetame saadete **tegijaid**, kes jäävad tavaliselt kaadri taha, nende pildid on koondatud lehekülje alaosas olemasse pildiblokki ning ka seal liigume rida realt vasakult paremale.

Pildid on eristatud semikooloniga (;). Kui pildil on kujutatud rohkem kui kolme inimest, alustame loetelu kooloniga, inimeste nimed on loetletud eristatud komaga. Tegijate osas on üksikpiltide vahel koma, pildirea lõpetab seal semikoolon. Kõik loetelud algavad esireast ja lõpevad tagumise reaga (kui neid esineb).

„Eesti Telefimi” pildilehekülgede kirjeldustele on lisatud tuntud filmiloojate filmograafiad.

Fotograafide ja erakogudest lahkelt pilte kasutada andnud inimeste nimed on toodud pildivõtme lõpus.

Pildilehekülgedel aitab orienteeruda ka indeks raamatu lõpus, kus nimistutes on ära toodud nii fotodel kujutatud inimeste nimed kui ka saated, sarjad ja filmid.

Tärniga (*) on tähistatud inimesed, kelle nime ei õnnestunud kindlaks teha. Raamatu koostajad on tänulikud, kui aitate meil neid ära tunda (ETV fototeegi telefon on 6284665).

lk 137. „Mõmmi ja aabits” 1973–1976

Suur pilt: pilt lavastusest, **Väike kiil:** Rebase-Rein (Lembit Ulfak); **Pildid:** 4 pilti lavastusest; Ivo Eensalu ja Kaarel Kilvet; Heljo Mänd ja Gunta Randla; Kaarel Kilvet ja Karin

Nurm; **Tegijad:** butafoor Niina Tänav; Kadri Kilp ja Diana Lorents; butafoor Luule Kangur; Gunta Randla; Kadri Kilp ja Maarika Lauri.

lk 138. Lastesaated 1970–1987

Suur pilt: „Miljon miksi”; **Väike kiil:** saatejuhid Raul Talmar ja Madis Jürgen; Toomas Lõhmuste („Õhtujutt”); **Pildid:** Märt Krell ja Raul Talmar; „Ahhoi, poisid!”; Kalev Vapper („Ahhoi, poisid!”); saatejuht Georg Aher („Looduse lood”), Aleksei Turovski („Looduse lood”); „Kel lusti, lööb kaasa”; **Tegijad:** Priit Hummel; Rein Proso, Saima Priks; Leili Padevest, Kadri Mardna, Inna Lepp.

lk 139. Lastesaated 1970–1987

Suur pilt: Heiki Meeri (ka käesoleva raamatu pilditoimetaja); **Väike kiil:** pilt saatest ja joonistus; **Pildid:** Ats Joorits; **Tegijad:** Gristel Leetma, Tarmo Tiisen, Tiina Alver, Heiki Meeri, Airiin Kalvik, Riho Raie, Mare Arna, Tõnu Ojavee, Maarit Kaasik, Gunnar Haljak; Riho Raie ja Annaliisa Sisask („MM TV”); **Väike kiil:** juuste pikkuse mõõtmine saates „Mikud-Mannid”; Riho Raie ja Gristel Leetma („Halloo! Siin Muna”); Mihkel Soe („Lasteekraani” spordi-studio”); **Tegijad:** Joann Lõssov, Krista Juhvelt; Tiit Kimmel, Iren Vahi, Mari Karlson

lk 140. „Kõige suurem sõber” 1982–1990

Suur pilt: postikana Kanha, Raivo Järvi, Ita Ever, Äpu ja Leopold; **Tegijad:** Lilian Põldre, Harri Kõrvits, Tiiu Vahi, Heino Seljamaa, Rita Jago; Raivo Järvi ja Gunta Randla; Leopold jalgrattaga; postikana Kanha, Raivo Järvi („Laupäeval koos isaga”); Kalju Kivi ja Raivo Järvi („Laupäeval koos isaga”), Raivo Järvi; Hendrik Toomperre Kanhaga; Kass Artur; **Tegijad:** Tiiu Vahi, Lilian Põldre; Gunta Randla, Rita Jago.

141. Lumelinn 1977–1988

Suur pilt: pilt lumelinnast; **Väike kiil:** erinevate aastate logod; trollide jenka; pilt erinevate aastate lumelinnadest; operaator Mihkel Käerner jt; Gunta Randla, lumelinnade logod; **Pildid:** pilte lumelinnadest; saate salvestus; **Tegijad:** Gunta Randla, Leili Padevest; Joosep Remme, Ülle Puusep, Virve Koppel; Epp Asper, Sirje Tooma, Ats Joorits.

lk 142. „Eesti Telefilm”, mängufilmid, 1970ndad

Suur pilt: Ervin Abel ja Sulev Nõmmik („Siin me oleme”); **Väike kiil:** Ervin Abel ja Lia Laats; Lia Laats; **Pildid:** Ene Rämmeld („Lindpriid”); Tõnu Kilgas („Stereo”); Helmut Vaag ja Linda Rammo („Noor pensionär”); Andrus Nirk („Mees ja mänd”); „Lindpriide” võtteplatsil, esplaanil Ada Lundver, Rein Maran ja Illis Vets; **Tegijad:** Avo Liik, Harri Rehe; Helme Rattas, Endel Haasmaa, Malli Vällik; Andres Arnover, Enn Putnik; Vambola Velli-Vällik, Renita Lintrop; Peeter Simm; Ly Pulk, Tiiu Übi, Heli Prinzthal. **Vladimir-Georg Karassev-Orgussaare filmid:** „Väejuht” 1969, „Lindpriid” 1971, „Rasked aastad” 1973, „Autojuhud” 1974, „Sepikoda” 1974; **Sulev Nõmmiku filmid:** „Mehed ei nuta” 1968, „Teatriöö” 1971, „Noor pensionär” 1972, „Jõmm” 1975, „Poiste laulud” 1975,

„Siin me oleme” 1978; **Jaan Toominga filmid:** „Kolme katku vahel” 1970, „Lõppematu päev” 1972, „Põrgupõhja uus vanapagan” 1977, „Mees ja mänd” 1979.

lk 143. „Eesti Telefilm”, dokumentaalfilmid, 1970ndad.

Suur pilt: „Kihnu naine”; **Väike kiil:** Anatoli Kramer; „Kihnu naine”; **Pildid:** „Tutkad”; Aino Bach („Liblikapüüdja”); Fred Raudberg („Dirigendid”); Hugo Lepnurm, Rolf Uusväli, Olav Neuland, Anton Mutt („Oreli sisse minek” võtteplatsil); Andres Sõöt („Unenägu” võtetel); „Maised ihad”; **Tegijad:** Tiina Mägi, Emilie Kanne, Liidi Aas; Elmo Lööve, Irene Lään, Ülo Vinter; Anneliis Simm, Jaan Ruus, Avo Hirvesoo; Mati Talvik, Tiiu Vahi, Vello Aruoja. **Olav Neulandi filmid:** „Helin” 1972, „Orelitoonid” 1974, „Oreli-meister”, 1974, „Oreli sisse minek” 1974, „Sügiskuld” 1975, „Kuidas portreerida oreli” 1976, „Ajutised inimesed” 1980, „Kuukiired” 1981, „Vana meloodia” 1981; **Mark Soosaare filmid:** „Kuldrannake” 1971, „Kuldtoid” 1972, „Kuidas kalamehed elavad” 1972, „Maaparandaja” 1973, „Kihnu naine” 1974, „Vaarao sõjavägi” 1975, „Oma saar” 1975, „Maised ihad” 1977, „Liblikapüüdja” 1978, „Tuhandaastane muusika” 1978, „Tulla, et minna” 1999; **Andres Sõöt:** „Kaptenid” 1973; „Uniafrika” 1974, „Dirigendid” 1974, „Kara väravad” 1975, „Vabalend” 1975, „Doktor Seppo aparaadid” 1978, „Unenägu” 1978, „Arvo Pärt. November 1978” 1979, „Eduard Rüga” 1993, „Jõulud Leninita” 1994, „Saared” 1995, „Peaarhitekt” 1999; **Rein Marani filmid:** „Inimeselt inimesele” 1972, „Aastaring” 1974, „Põlvest põlve” 1974, „Inimene ja loodus” 1975, „Rabade vaikuses” 1976, „Tutkad” 1976, „Aranei” 1978, „Tavaline rästik” 1978, „Laanetaguse suvi” 1979, „Matsalu linnuriik” 1980, „Nõialoom” 1981, „Ühe armastuse lugu” 1981, „Sookured” 1982, „Euroopa naarits” 1983, „Ilus on maa” 1984, „Otsi loodusest liitlast” 1984, „Varjuelu” 1985, „Elulõim” 1986, „See tüütu herilane” 1987, „Ilvese lugu” 1988, „Zoo-Tallinn” 1988, „Rukkilill” 1989, „Ilmalind” 1990, „Suitsupääsuke” 1990, „Inimene ja koduloom” 1991, „Operatsioon „Lagrits”” 1993, „Kandlekuusk” 1994, „Elu sinu ümber” 1995, „Toonela lind. Must-toonekurg” 1997.

lk 144. „Eesti Telefilm”, mängufilmid, 1980ndad.

Suur pilt: „Tants aurukatla ümber”, **Väike kiil:** Heino Mandri („Tants aurukatla ümber”); **Pildid:** Toomas Uibo („Kevad südames”); Evald Hermaküla ja Kaie Mikhelson („Õnnelind flamingo”); Elle Kull („Kahe kodu ballaad”); Jüri Krjukov („Kaks päeva Viktor Kingissepa elust” võtteplatsil); Andrus Allikvee, Carmen Mikiver; Ago-Endrik Kerge („Narva kosk” võtteplatsil); „Võõra nime all” võtteplatsil, paremal operaator Toomas Massov; **Tegijad:** Terese Veetõusme, Aino Paemurd, Riina Vanhanen; Anne Urm, Ago Ruus, Vilja Palm; Liina Pihlak, Lepo Sumera, Maido Madisson; **Tõnis Kase filmid:** „Sõnajalaõit otsimas” 1966, „Pimedad aknad” 1968, „Aeg maha” 1974, „Kaks päeva Viktor Kingissepa elust” 1980, „Õnnelind flamingo” 1986; **Peeter Simmi filmid:** „Stereo” 1978, „Täna õhtul” 1984, „Tants aurukatla ümber” 1987, **Peeter Urbla filmid:** „Foorum” 1976, „Elu täis roose” 1978,

„Malle Leis 1980. Võrumaa IX. Serigraafia” 1980, „Võõra nime all” 1984; **Ago-Endrik Kerge filmid:** „Pisuhänd” 1981, „Musta katuse all” 1982, „Püha Susanna ehk Meistrite kool” 1983, „Kahe kodu ballaad” 1985, „Võtme-küsimus” 1986, „Narva kosk” 1988.

lk 145. „Eesti Telefilm”, dokumentaalfilmid, 1980ndad.

Suur pilt: Dorian Supin ja Hagi Šein („Ratastoolitants” võtetel); **Väike kiil:** „Ratastoolitants”; **Pildid:** Tõnu Talpsep ja Hillar Pärjassaar; Sulev Luik („Luigeluum”); Lennart Meri (paremal) („Kaleva hääled” võtetel); Kristjan Svirgtsden ja Edvard Oja; „Liivlaste lood”, „Eesti Telefilm” toimetuskolleegium: Jaan Ruus, Vello Pohla, Ülo Vinter, Enn Vetemaa, Endel Haasmaa; **Tegijad:** Hannes Lintrop, Toomas Lepp, Heini Drui; Gunnar Okk, Maie Jõgi, Valentin Kuik; Carmen-Ines Heibre, Toomas Tahvel, Karin Nurm. **Hagi Šeini filmid:** „Minu Tartu” 1980, „Ülemlaul” 1981, „Rituaal” 1982, „Dialog” 1983, „Palestra” 1984, „Defitsiit” 1985, „Raudrohutee” 1985, „Ratastoolitants” 1986, „Jaak ja Maire” 1987, „Bolero” 1988, „Lepatriinutalv” 1989; **Peep Puksi filmid:** „Ärge laske mul surra” 1980, „Kuuviikerkaar” 1982, „Ringrada” 1984, „Diplomaadi saatus” 1993, „Teel Euroopasse” 1995, „Mu elu on avatud raamat” 1997, „Partituur neuroni genotüübile” 1999, „Eha fenomen” 1999, „Vaba mees Priit Vesilind” 2000; **Jüri Müüri filmid:** „Mere väravad” 1972, „Hõbe-laev” 1973, „On ka niisugune elukutse” 1973, „Kuulake, rohi kasvab” 1974, „Kus kasvavad kivid” 1983, „Maa kivid” 1983; **Enn Säde filmid:** „Kus kasvavad kivid” 1983, „Maa kivid” 1983, „Liivlaste lood” 1991, „Imet püüdas” 1996, „Tuulealused” 1996, „Nelli ja Elmar” 1998.

lk 146. Vestlusi vene kultuuriloost 1986–1993

Suur pilt: Juri Lotman; **Pildid:** Juri Lotman; Kadri Mardna; Juri Lotman; Anatoli Rõbakov; Aleksander Puškin (fragment maalilt); Jüri Kuuskemaa; Jüri Kuskemaa ja Jevgenia Haponen; **Tegijad:** Mare Viljarand; Helle-Mai Nurme; Meeme Kerge; Sergei Ledenjov, Meelis Kadastik, Andres Lepasar.

lk 147. Venekeelsed saated 1970–1998

Suur pilt: Vladimir Mikuševitš (Moskva kirjanik) („Mosaiik”). **Väike kiil:** Tatjana Illarionova („Inimesed ja saatused”); **Pildid:** Olga Martõnova („Vene videokanal”); Ljudmilla Harlamova; Vladimir Velman („Tallinn”); Riho Raie ja Jevgenia Haponen; saatejuht Tamara Solotnikova; saate tegijad Dmitri Hljupin, Igor Ivanov Sillamäel; Mihhail Petrov, Vladimir Poljakoff ja * („Kuum liin”); **Tegijad:** esireas Artur Tsavkilov, Vladimir Adaritšev, teises reas Ruslan Sedletski, Mihhail Petrov, Helle-Mai Nurme, Jevgenia Haponen; kolmandas reas Olga Martõnova, Meeme Kerge, Sergei Seredenko, Sergei Ledenjov.

lk 148. Estraaditähed 1976–1983

Suur pilt: pilt saatest „Charlie Chaplin”: Eri Klas, Uno Naissoo ja Enn Eesmaa; **Väike kiil:** Lia Laats; **Pildid:** saate „Dunajevski” tegemine Kaagveres; saate „Dunajevski” tegemine Kaagveres; Enn Eesmaa ja Aleksandra Eesmaa;

Eino Baskin; Ita Ever ja Eino Baskin; Hanno Kalmet, Ago Saller ja Peep Pillak (saade „Aserbaidžaani NSV”); **Tegijad:** Enn Eesmaa, Urmas Ott.